

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Внукова Н. М.
Андрійченко Ж. О.

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

навчальний посібник

УДК 336.132(075.8)

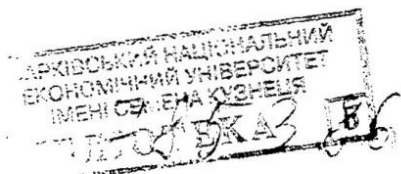
ББК 65.261я73

В60

Рецензенти: докт. екон. наук, доцент, зав. кафедри банківської справи та фінансового моніторингу Національного університету Державної податкової служби України *Береславська О. І.*; докт. екон. наук, професор, зав. кафедри фінансів Української державної академії залізничного транспорту *Зайцева І. Ю.*

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету.

Протокол № 8 від 27.05.2013 р.

Внукова Н. М.

В60 Фінансовий моніторинг : навчальний посібник / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім С. Кузнеця, 2013. – 204 с. (Укр. мов.)

Розглянуто питання функціонування національної системи протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Проаналізовано методологічні та нормативно-правові аспекти здійснення фінансового моніторингу, висвітлено міжнародні стандарти у сфері протидії легалізації та міжнародну співпрацю з цих питань. Розкрито організаційні засади проведення фінансового моніторингу різними суб'єктами первинного фінансового моніторингу та відповідальність за порушення у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Рекомендовано для студентів економічних та юридичних спеціальностей, аспірантів, викладачів економічних дисциплін, а також фахівців страхової, фінансової та кредитної сфери.

ISBN 978-966-676-516-4

УДК 336.132(075.8)

ББК 65.261я73

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2013

© Внукова Н. М.
Андрійченко Ж. О.
2013

Зміст

Вступ	5
1. Еволюційний аспект проблеми боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму на міжнародному та національному рівнях	11
1.1. Поняття "брудних" грошей та їх легалізації (відмивання)	11
1.2. Міжнародна співпраця у боротьбі з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму	14
1.3. Розвиток системи запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в Україні	19
2. Міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії негалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму	28
2.1. Необхідність запровадження міжнародних стандартів у сфері ПВД/ФТ та класифікація міжнародних актів у цій сфері	28
2.2. Основні міжнародні акти у сфері ПВД/ФТ	32
2.3. Рекомендації FATF 2012	41
3. Типології легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом	46
3.1. Моделі та методи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	46
3.2. Сучасні світові типології легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом	51
3.3. Загальні вітчизняні тенденції легалізації злочинних коштів	60
4. Поняття, система та суб'єкти фінансового моніторингу в Україні	70
4.1. Поняття та види фінансового моніторингу	70
4.2. Загальні підходи до побудови системи фінансового моніторингу	74
4.3. Система та суб'єкти фінансового моніторингу	79
4.4. Характеристика фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу	84
4.5. Характеристика фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу	86
5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України	89
5.1. Місце Держфінмоніторингу в системі центральних органів виконавчої влади України	89
5.2. Основні завдання, повноваження та права Держфінмоніторингу	92
5.3. Організаційна структура Держфінмоніторингу	97
5.4. Взаємодія Держфінмоніторингу з різними органами та організаціями в сфері ПВД/ФТ	105

6. Завдання, права та обов'язки суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу	111
6.1. Суб'єкти державного фінансового моніторингу: повноваження, права та обов'язки	111
6.2. Суб'єкти первинного фінансового моніторингу: повноваження, права та обов'язки	115
7. Організація фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу	124
7.1. Нормативно-правове забезпечення організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу	124
7.2. Етапи організації фінансового моніторингу	128
7.3. Порядок організації фінансового моніторингу в банку	138
8. Особливості організації фінансового моніторингу спеціально визначеними нефінансовими суб'єктами первинного фінансового моніторингу	150
8.1. Заходи, що здійснюються спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу в сфері ПВД/ФТ	150
8.2. Особливості здійснення фінансового моніторингу суб'єктами підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна та суб'єктами господарювання, які проводять фінансові операції з товарами за готівку на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 гривень	157
8.3. Особливості здійснення фінансового моніторингу нотаріусами, адвокатами, суб'єктами господарювання, що надають юридичні послуги	160
8.4. Особливості організації фінансового моніторингу іншими спеціально визначеними нефінансовими суб'єктами первинного фінансового моніторингу	161
9. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму	164
9.1. Юридична відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ	165
9.2. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері легалізації доходів, фінансування тероризму та протидії їм	166
9.3. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері ПВД/ФТ	175
9.4. Адміністративно-господарські санкції за порушення законодавства у сфері ПВД/ФТ	176
Тестові завдання	180
Використана література	196